

RAZGOVOR S O. ANTOM BOBAŠOM, SVEĆENIKOM DOMINIKANCEM, KRŠĆANSKIM ROCK GLAZBENIKOM I VODITELJEM EMISIJE KRŠĆANSKOG ROCKA

Da se jednom zajedno nađemo na vječnom koncertu

O. Anto Bobaš, hrvatski je svećenik iz dominikanskog Reda, kršćanski je rock glazbenik i već 14 godina voditelj emisije kršćanskog rocka „Oni rokaju za Gospodina“ na Hrvatskom katoličkom radiju (HKR) i na Radio Korčuli. Emisija na HKR-u ide svakog ponedjeljka od 22.30 pa skoro do ponoći, a može se pratiti na ovom linku: <https://hkr.hr/program-uzivo>. Rodio se u Brajkovićima, općina Travnik, u višečlanoj vjerničkoj obitelji od desetero djece, od kojih je danas sedmero živih. U životu se odlučio za redovnički-svećenički poziv, kao i njegova dvojica starije braće (fra Mirko i o. Marko) i starija sestra koja je časna (s. Fabiola). S bratom Jadrankom osnovao je 1990. godine kršćanski rock band (Christian Rock) „Glasnici nade“, ali njegov redovničko-svećenički poziv uvijek mu je ostao na prvom mjestu. Cilj njegova sviranja jest glazbom naviještati Evanđelje, koje jest i ostaje prava i konačna svrha svega, tako i borbe protiv sotonizma koji sve veći prostor zauzima i u rock glazbi.

Snimio: A. Polegubić

Važnost obitelji u duhovnom pozivu

Živa zajednica: *Kako je već u uvodnom dijelu istaknuto, dolazite iz obitelji s brojnou djecom, koja je dala više crkvenih zvanja?*

O. Anto Bobaš: Davno sam negdje pročitao, da se duhovni poziv rađa iz susreta s tuđim idealima. A onda, tijekom vremena, svatko se u tom pozivu prepoznaje ili ne prepoznaje sebe i svoje ideale, koji nas onda kroz naš svećenički/redovnički život nose. U svome darivanju Gospodin je itekako velikodušan. Kao što je dvanaestoricu učenika, koje je bio okupio oko sebe, pozivao svakoga na poseban način – tako i danas, svakog mladića i djevojku Isus zove na samo njima osobit i prepoznatljiv način. U mom duhovnom pozivu vjerujem da je najveću ulogu odigrala moja obitelj. Mama je bila stup u našem vjerskom odgoju i na temeljima koje nam je ona usadila, mi smo nastavljali graditi dalje. Kao djeca odgajani smo u katoličkom duhu: zajednička jutarnja i večernja molitva, a ako smo bili kod kuće, onda i molitva „Anđeo Gospodnji“ u podne. Sve je to bio sa-

stavni dio našeg radnog dana. S molitvom smo, dakle, ustajali i lijegali u krevet. K tome, bio sam i jedan od ministranata u našoj župnoj crkvi u Brajkovićima, a to je onda značilo: ne samo nedjeljna sveta misa, nego veoma često i sudjelovanje na misi preko tjedna. Odmah nakon ustajanja otišao bih nahraniti krave, oprao bih se i išao u crkvu. Bez, dakle, velikih škola, bez stručnog filozofskog i psihološkog znanja, Mama i Tata su nas učili molitvi koja je temelj naše kršćanske vjere i učili nas ljubavi prema našem hrvatskom narodu. To su bile vrijednosti koje su oni u nas usadili i sa znakom križa nas poslali u život. I danas, s tim istim vrijednostima i pod istim znakom križa koračam kroz život. A svojim pokojnim roditeljima sam zahvalan, što su me tako opremili za život. Već od 5. razreda u meni su se počela javljati pitanja: što dalje nakon 8. razreda? Što izabrati? Za što se odlučiti? U onim tamo našim bosanskim stranama izbor i nije bio nešto širok, ni interesantan: mogao sam biti rudar u rudniku u susjednom selu, metalurg u željezari u Zenici, ili trgovac u nekoj od „zadruga“ – prodavaonica u našim bosan-

skim selima. Bez da obezvrjeđujem ijedan od tih životnih poziva, a za koje su se odlučivali moji vršnjaci, nisam sebe vidio ni u čemu od toga. Srce mi je sanjalo neko „more veće“, htio sam probati nešto drugo. Ugladajući se u dvojicu starije braće i u sestru (jedan je već bio zaređen za svećenika, drugi je bio pred završetkom studija teologije, sestra je imala položene svečane zavjete), mislio sam: zašto barem ne pokušati? Zašto ne probati taj život – u samostanu? Svećenički poziv u našoj kući značio je zapravo redovnički. Za nešto drugo jednostavno nismo ni znali. Tako je to i za mene samo po sebi bilo razumljivo, kad sam došao župniku i iznio mu svoju želju. Bez razmišljanja mi je uzeo dokumente i predao ih u franjevačko sjemenište u Visokom. Međutim, završivši Franjevačku klasičnu gimnaziju, odlučio sam se za dominikanski Red. Došao sam u Zagreb, gdje sam – nakon vojske – nastavio školovanje: postulatora, novicijata, bogoslovija. Nakon 3. godine studija na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, otišao sam u Njemačku, gdje sam na Bonnskom učilištu završio i diplomirao teologiju na temu

„Pastoral beskućnika i njihov povratak u život dostojan čovjeka“.

Živa zajednica: Kako Vas je put odveo u dominikance?

O. Anto Bobaš: Već od početka gimnazije u Visokom, a posebno pred maturu, sve više sam osjećao nemir. Postavljao sam pitanja, tragao za nečim drugim i drukčijim, u čemu bih se mogao ogledati i sebe prepoznati. Opet sam, dakle, počeo tražiti to neko „more veće“ – i našao ga kod „bijelih fratara“ u Redu sv. Dominika, čije je geslo „istina“. Otrpve me je oborila ideja tog Bijelog Oca iz Španjolske, da kroz molitvu, studij i propovijedanje svaki brat ostvaruje sebe. Dominikance se od samih početaka nazivalo „Redom propovjednikâ“, jer je propovijed bila njihova prvotna zadaća i to propovijed shvaćena u onom smislu kako ju je razumio sv. Dominik: kao služba i kao ponuda Riječi Božje svakom čovjeku, neovisno o načinu na koji će biti prenesena: bilo kao dijalog, kao razgovor, informacija o vjeri ili diskusija.

Živa zajednica: Pastoralno ste djelovali u Domovini, a sada po drugi put u Hrvatskoj katoličkoj misiji Hamburg, najprije kao dušobrižnik, a sada kao voditelj misije. U čemu su vidljive sličnosti, a i razlike?

O. Anto Bobaš: Prije moga odlaska u vojsku (listopadska generacija ž82.), Zagreb su početkom rujna posjetile mnoge teško-metalne rock-grupe i održale velik i nezaboravan koncert. Bilo je to vrijeme dugih kosâ, vrijeme kad su se slušali danas već zaboravljeni: *Budgie, Uriah Heep, Atomic Rooster, Motörhead...* – vrijeme je to u kojem je ulaznica za jedan takav spektakl koštala pedeset tisuća starih dinara (ona plava novčanica s likom Nikole Tesle), a to je bilo više nego što su mene i moga starijeg brata koštale dvije karte od Travnika do Zagreba. Tko zna odakle sve nisu bili došli mladi, da pozdrave svoje glazbene heroje. Na tisuće ih je došlo iz raznih krajeva: iz Slovenije, pa sve dolje do Makedonije. Već ujutro skupljali smo se pred zagrebačkim Domom športova, iako je koncert započinjao tek u poslijepodnevnim satima. I kako se bližio početak koncerta, mi smo bili sve nestrpljiviji, sve više smo se nagurali oko ulaznih vrata. A onda, kad smo konačno ušli, bolje rečeno ugurali se s mukom u dvoranu, trčali smo da stanemo u prve redove, da budemo odmah uz pozornicu – što bliže našim glazbenim heroji-

ma. Danas kad pomislim na to vrijeme, vidim da i nije bilo tako loše. Doduše, slušali su se sada već davno zaboravljeni hitovi, koje današnji mladi ne znaju. I puno drukčiji je bio način življenja nego li je danas; uvijek smo težili naprijed, u prve redove – na barikade. Trideset dvije godine

Srce mi je sanjalo neko „more veće“, htio sam probati nešto drugo. Ugledajući se u dvojicu starije braće i u sestru (jedan je već bio zaređen za svećenika, drugi je bio pred završetkom studija teologije, sestra je imala položene svečane zavjete), mislio sam – zašto barem ne pokušati? Zašto ne probati taj život – u samostanu? Svećenički poziv u našoj kući značio je zapravo redovnički.

sam svećenik i svake nedjelje s oltara gledam, s kojom nonšalantnošću vjernici dolaze na misu, kasneći i po 10-15 minuta. A i onda, kada dođu, ne usude se ni pomaknuti korak-dva naprijed, nego uvijek ostaju dolje kod vrata.

S druge pak strane, rijetko sam kada vidio da netko kasni na utakmicu, na koncert. Tamo svi dolaze na vrijeme, čak i puno ranije. Mi kršćani nikako da razumijemo da je susret s Isusom u euharistiji zapravo onaj trenutak, kojemu bismo mi vjernici trebali pristupiti puno ozbiljnije nego li smo dosad. Isus nas zove da zakoračimo u Njegovu blizinu. On je ona neprolazna ljubav koja nam se dariva; k sebi nas zove, da budemo Njegovi – i samo Njegovi. Što hoću reći? Sličnosti i razlikâ u mom pastoralnom radu skoro da i nema; onda kad sam bio kapelan, i sada kad sam voditelj Misije, s tim da je sad veća odgovornost na meni. Sve drugo je isto.

Zato se i trudim, zajedno sa svojim župnim vikarom (o. Mirkom Vlkom) kako bi svaka sveta misa, svaki naš susret s vjernicima bio jedna vrsta kateheze, upućivanja – kako ćemo i što ćemo bolje i ljepše činiti, da nam svi naši zajednički susreti budu još ljepši, nezaboravniji. To postaje vidljivo već kod točnijih dolazaka na svetu misu, kod zajedničkog odgovaranja dijelova svete mise, molitava, zatim kod dostojanstvenog dolaska na svetu pričest na kraju mise... I onda sve ostalo. Posebno nam bude drago,

kad se naši vjernici ovdje u Hamburgu vrata s godišnjeg odmora i onda spontano se od njih čuje: nigdje se ne dolazi na svetu pričest k'o kod nas! – ili: jedva smo čekali vratiti se, da čujemo dobru propovijed. Bogu hvala na svemu tome.

Mladi su zahvalna skupina u pastoralnom radu

Živa zajednica: U pastoralu ste posebno uspješni u komunikaciji s mladima?

O. Anto Bobaš: Mladi su jako zahvalna skupina za rad, zato što su prije svega iskreni. Uvijek kažu sve što misle – i sve to bez nekakvih priča iza leđa. K tome, kad vide da se netko trudi oko njih, da se zauzima – jako su zahvalni i oni se onda bez suzdržavanja daju, zauzimaju se. To je ono što mene kao svećenika kod tog uzrasta oduševljava. Zato smatram da upravo mladima treba davati puno više prostora u Crkvi da izreknu svoja pitanja i želje. Jer upravo oni – mladi, oni su budućnost Crkve. A na meni kao svećeniku leži odgovornost za njihov život, zato se i trudim upravljati ih pravim putem. Pri tome mi je jako važno, posebno u ovo današnje vrijeme kad je odasvuda puno galame na Crkvu, da roditelji imaju u mene kao svećenika povjerenja. Vjerojatno zbog toga, zbog takvog pristupa i moja mi je Hrvatska dominikanska provincija bila povjerala zadatak da kroz 4 godine (2012.–2016.) budem odgojitelj – učitelj naših dominikanskih bogoslovâ. S njima sam prolazio život u zajednici i uklapanje u našu samostansku zajednicu; pripremao ih na ono što njih „sutra“ čeka u njihovom redovničkom životu. Jedna od prvih rečenica koju sam im rekao na našem prvom sastanku bila je, da ne volim mlade ljude koji se skrivaju iza tri riječi, a koje počinju sa „L“: ne volim lijenčine, lažljivce, lopove. Drugo moje pravilo njima bilo je, da se uče činiti ono što ja činim. Ništa nisam tražio od njih, što i sâm prvi nisam činio i živio. Govorio sam im: *ako ja ustajem i dolazim na molitvu, dođite i vi; ako ja subotom uređujem okoliš crkve da nam bude lijepo i čisto za nedjelju, onda mi dođite pomoći.* Želio sam ih već kao bogoslove pripremiti na ono što ih čeka u pastoralnom radu. Zato sam ih već tada, kao župnik naše velike zagrebačke župe Kraljice sv. krunice, uključivao u župne

(Nastavak na str. 18)

(Nastavak sa str. 7)

aktivnosti. Na tome su mi danas mnogi od njih zahvalni, jer su neke stvari na vrijeme učili.

Živa zajednica: Tijekom cijeloga Vašega života prisutna je glazba i to glazba kao uspješan način širenja Radosne vijesti. Recite o tom iskustvu?

O. Anto Bobaš: Glazba je u našoj kući zauzimala posebno mjesto. Mama bi često pjevušila, dok je radila po kući, a mi bismo je djeca oponašali, pjevajući za njom. Tako smo svladavali one prve intonacije, pohranjujući u svojim malim glavama prve

melodije. Kad smo u Travniku kupili prvi gramofon, onaj što se zvučnici skinu s njega pa se stave desno i lijevo – da bude stereo, tada je Mamino pjevanje počeo zamjenjivati onaj čvršći zvuk s ploča koje je stariji brat Marinko kupovao kad je išao u srednju školu u Travnik. Od tada su našom kućom počele gromoglasno brujati gitare i udarati bubnjevi. A kad je stariji brat Mirko donio kući prvu gitaru, e to je bilo pravo veselje. Jadranko ju je odmah zgrabio za sebe, a ja sam mogao doći na red tek kad bi on otišao u školu. Nikakve note nismo znali, niti smo ih imali gdje naučiti. Uho i sluh kojeg nam je Bog dao, to je bilo sve što smo imali – i imali smo beskrajno dobru volju. Slušajući neprestano sve te bandove uz koje smo odrastali: *Sweet, Uriah Heep, Nazareth, Rolling Stones, Beatles* – sanjali smo da ćemo i mi jednom držati gitare i stajati negdje na pozornici, a iz naših pojačala dopirat će zvuk, čvrst i gromoglasan. Kasnije, kad sam malo bolje mogao razumjeti tekstove o kojima su pjevali ti naši idoli, shvatio sam da to nije bilo uvijek u skladu s onim, kako smo mi u našoj kući bili vjerski odgajani. U mnogima od tih riječi nisam mogao, niti sam htio pre-

poznati sebe. Zato sam ih već tada počeo odgurivati od sebe, nisam želio sebe time „prljati“. Na ovo moje odmicanje, kasnije će se nadovezati proučavanje sotonizma u rock glazbi i opasnost koju ta vrst glazbe krije u sebi, opasnost posebno za mlade ljude koji u svojoj nezrelosti i neiskustvu vrlo često nasjednu na zamke Zloga. Tijekom gimnazijskih dana u Visokom, pjevao sam u našem sjemenišnom bandu „Narcis“. Brat Jadranko osnovao je grupu „202“, koji su u početkom 80.-tih punili školske dvorane od Turbeta do Viteza, od Nove Bile do Novog Travnika. Bili su tih godinâ najtraženiji band u Lašvanskoj dolini. Pjevajući pretežito tada poznate duhovne pjesme u bandu „Narcis“ (*Kriste u Tvoje Ime, Cesta, Danas smo sretni, Stavi me kao znak...*), već sam tada počeo sve glasnije zastupati mišljenje da pojačala treba odvrnuti do kraja i udarati po bubnju dok se kože ne raspadnu. Ostali članovi banda bi me samo blijedo gledali, govoreći da to dvoje ne ide zajedno: glasan zvuk i biblijska poruka ne idu zajedno. A ja sam sanjao baš to, da zadržim taj čvrsti zvuk gitare i bubnja i da ga obučem u lijepu poruku, najbolje poruku „Radosne vijesti“ Isusa Krista. Jer, zašto se Evanđelje ne bi moglo propovijedati i na takav način? To su bila pitanja koja su se množila u mojoj glavi i sve više me zaokupljala. Kasnije kad sam se otisnuo u svijet i kad sam došao u Zagreb, izmjenjujući albume ondašnjih heavy metal grupa – u ruke mi je došao album kršćanske rock grupe „Stryper“ – i njihova druga ploča „*Soldiers Under Command*“ (*Vojnici pod zapovijedju*). Okretao sam omot u svojim rukama, puštajući ploču da svira po 58. put... – jednostavno, nisam mogao vjerovati: pa to je bilo to, o čemu sam ja sanjao. Moji vršnjaci iz Amerike su upravo tu ideju ostvarivali u svojim pjesmama. A onda, nepunu godinu dana iza, uslijedio je njihov treći album „*To Hell With the Devil*“ (*U pakao, đavle*), koji me je poput groma oborio s nogu. Snaga tog albuma, tih pjesama drži me sve do danas. Godine 1987. nastavio sam svoj studij teologije u Njemačkoj, u Bonnu, kad mi je odjednom sve bilo na dohvat ruke: ploče, koncerti, časopisi... Ako i nisam mogao sve kupiti, jer jednostavno nisam imao novaca, ali sam zato mogao sjesti u trgovinama „WOM“ (World of Music) ili u „Saturn“ i na miru preslušavati sve što je novo izašlo. Studirao sam zajedno s Nijemcima, koji su išli

razgledati crkve, katedrale, pojesti nešto u grčkom restoranu, a ja sam išao preslušavati novoizišle albume. Sjećam se da sam tada, u jednom glazbenom časopisu našao nekoliko površnih informacija o čitavom pokretu unutar heavy metala koji je itekako bio u usponu, a zvao se „White Metal“ i „Christian Rock“ – i o kršćanskim bandovima koji su počinjali svirati na takav način „oblačeći“ poruku Isusa Krista i „Radosne vijesti“ u vrišteći zvuk gitara i čvrsti udarac bubnja. Čitav taj glazbeni pravac u onim tamo-našim stranama bio je potpuno nepoznat, ali mene je tada već oduševljavao. Jer to je bio taj moj davno sanjani san, koji je konačno počinjao dobivati svoje jasnije oblike. Kad bi se čuli telefonom ili preko pisama, bratu Jadranku sam onda govorio o tome, potičući i njega – neka one svoje pjesme pokuša tekstualno korigirati, dajući im onu ljepšu poruku koja će biti u skladu s našom kršćanskom vjerom. I sâm sam imao već neke ideje, tekstovi su jednostavno izlazili iz mene. Nedostajale su mi melodije, pa sam ih slao Jadranku na doručivanje. Po dolasku iz Njemačke, zaređen sam za svećenika 1990. godine i počeo sam kao kapelan djelovati u našoj župi Kraljice sv. krunice u Zagrebu. Te iste godine oko naše župne crkve počeli su se okupljati neki čudni likovi, dugih kosâ i obučeni u crno. Bili su to moji prijatelji, iz raznih hard n' heavy metal bandova s kojima sam najprije izmjenjivao CD-e, a onda ih imao sve bliže crkvi i nedjeljnoj misi. Poglavarci su mi bili dali potpunu slobodu u mome djelovanju, jer su i sami vidjeli da se počinje događati nešto što je dotad njima bila nepoznanica. Ostalo je povijest.

„Oni rokaju za Gospodina“ – emisija ide dalje!

Živa zajednica: Redovito uređujete glazbenu emisiju kršćanskog rocka i kršćanskog metala na Hrvatskome katoličkom radiju „Oni rokaju za Gospodina“. Emisija ide ponedjeljkom u 22.30. Kako je prihvaćena?

O. Anto Bobaš: Zbog takvog moga pristupa glazbi i svemu što ja kao svećenik povezujem s rock glazbom, ni danas nije rijetkost pročitati ili čuti ovakve komentare: *Je l' to onaj fratar što se i u korizmi dernja s rock n' rolom po onom Katoličko-protestantskom radiju?!* Od samog početka to je tako. Nije bila rijetkost da sam do-

bivao pisma puna prigovorâ, gdje me se nazivalo pogrdnim imenima, čak me se i vrijeđalo. Postavljala su se pitanja: kakav sam ja to uopće svećenik? Zar ne vidim da takvom glazbom propagiram sotonu? Kad su shvatili, da me ne mogu baš tako lako „srediti“, kako su neki mislili da će moći – uslijedili su i telefonski pozivi, opomene. Počeli su kontaktirati i moga provincijala; tražilo se, da me on stavi u nekakav red, jer da Crkva nije moja prčija! Ovu vulgarnost sam zapamtio za cijeli život. Evo već je 14.-ta godina, otkako ne samo da sviram, nego i preko radio emisijâ upoznajem slušateljstvo s Christian Rockom i White Metalom. Sve je počelo na otoku Korčuli, kad me je lokalni DJ, Ratko Kalogjera (sada glavni voditelj na radiju), zamolio da počnem s nekom emisijom, gdje bi se govorilo o kršćanskom rocku. Dao mi je slobodne ruke i rekao: *Kako god ti napraviš, znam da će bit' dobro!* Emisije su išle tijekom 4 godine svakog petka u popodnevnom terminu – ukupno 172 emisije kršćanskog rocka pod nazivom „Oni rokaju za Gospodina“. Dakle, sve je krenulo prilično spontano i stidljivo, jer tko je čuo za Radio Korčulu? – osim lokalnog stanovništva i Korčulana po bijelom svijetu, koji vole i slušaju svoj otočki radio preko interneta. A onda, kod mog preseljenja u Zagreb, godine 2012., sjećam se da još nisam bio ni spakirao ono stvari što imam: računalo, gitaru, gomilu CD-a, kad je zazvonio telefon. Iz Zagreba je zvao glavni glazbeni urednik s HKR-a, Slavko Nedić – i rekao je samo ovo: *Sve znam, sve sam pratio! To što si radio s emisijom kršćanskog rocka na Radio Korčuli, nastaviti ćemo na HKR-u odmah kad dođeš. Sretno ti na putu u Zagreb.* Rad na HKR-u započeo je 22. listopada 2012. godine. Od tada je evo prošlo punih 10 godina, emisija ide svakog ponedjeljka, nakon krunice, u kasno-noćnom terminu od 22.30 pa skoro do ponoći, a može se pratiti na ovom linku: <https://hkr.hr/program-uzivo>. Kako mi je rekao sâm glavni glazbeni urednik, emisija je tijekom vremena stekla široki krug slušatelja, pa je slušaju oni od 7 do 97 godina. U ponedjeljak 14. veljače 2022. išla je 330. emisija po redu. Bogu neka je hvala. Prije tri godine, kod mene je bilo došlo do malog zasićenja; najviše je u pitanju nedostatak vremena za pripremu emisije, pa sam htio stati. Već sam na kraju prethodne sezone emisija bio najavio i odlazak, odjavio se... Me-

đutim, već početkom mjeseca rujna, kad počinje nova sezona, zvao me glavni urednik radija Siniša Kovačić i kazao: *Emisija jednostavno mora ići dalje! Toliko sam poziva i mailova dobio, da jednostavno nemam snage odgovoriti ikome, da emisija više neće ići!* I tako, evo tri godine kasnije, emisija ide i dalje, sve do Božje volje. A

Mladi uvijek kažu sve što misle – i sve to bez nekakvih priča iza leđa. K tome, kad vide da se netko oko njih trudi, da se zauzima – jako su zahvalni i oni se onda bez suzdržavanja daju, zauzima ju se. To je ono što mene kao svećenika kod tog uzrasta oduševljava. Zato smatram da upravo mladima treba davati puno više prostora u Crkvi da izreknu svoja pitanja i želje.

gdje sve je slušana? – možda bi bolje bilo pitati: gdje nije slušana?! Dobivam redovito mailove iz Australije, Kanade, Novog Zelanda; o Europi uzduž i poprijeko da i ne govorim. Kad sam jednom dobio mail s Malte, začudio sam se; a još više kad je stigao mail podrške iz Omana, s Arapskog poluotoka, e tad sam rekao: *Nema dalje!* Na omotu našega albuma „Bili jednom ratnici“ iz godine 2003. napisali smo ovo: *Ako je glazba „Glasnika nade“ utjecala, promijenila ili pridonijela oživljavanju samo jedne osobe, ako je makar jedna osoba u našoj glazbi ugledala onaj tračak svjetla ili je pronašla snagu da drži surovu svakodnevnicu – onda mi vjerujemo da je svaki naš trenutak proveden u studiju ili u stvaranju novih pjesama bio vrijedan toga!* Isto bih ponovio i za emisije kršćanskog rocka „Oni rokaju za Gospodina“, na HKR-u: *Ako su riječi i pjesme iz emisije to isto postigle... – onda svaki trenutak napora, svaka neprospavana noć dok pripremam emisiju kršćanskog rocka, vrijedna je toga. Gospodinu neka je slava i hvala!*

Živa zajednica: U uskrsnom smo vremenu. Kako posadašnjiti radosnu vijest Isusova uskrsnuća u vremenu u kojem živimo i djelujemo?

O. Anto Bobaš: „Nova evangelizacija“, „čitanje znakova vremena“ „aktualizacija“, „posadašljenje“... – sve su to pojmovi od kojih vrlo često pucamo po šavovima; razbacujemo

se njima ponekad k'o s floskulama. Nedavno smo na online-sastanku Pastoralnog crkvenog vijeća Nadbiskupije Hamburg, gledali preko videa izvrsno predavanje o temi: novi pastoralni koraci, nova struktura Crkve, gdje izvjesni gospodin profesor i svećenik vrlo konstruktivno iznosi svoje mišljenje, da se Crkva mora mijenjati u svome pristupu vjernicima. Od nekadašnjeg „heliocentričnog sustava“, kako ga je on nazvao, gdje je župa bila centar svih događanja, konačno je došlo vrijeme za pokrenuti se, iskoračiti iza sigurnih zidina dosadašnje načina rada i susresti se s gorkom i teškom životnom svakodnevnicom vjernika koji tu svakodnevnicu žive. Lijepo, kazao sam, nakon što sam odslušao to predavanje. Baš me zanima, gdje li je sada ovaj predavač? Je li se on prvi pokrenuo na tom planu, pa da nam točno pokaže – kako je on to zapravo mislio? Ili se vratio dalje svome poslu i čini ga onako kako ga je o dosad činio, a pred nas koji smo u pastoralu, koji smo na vjetrometini – pred nas je bacio kost. E, to je ono, u čemu se vrlo često ne slažem s onima koji se nabacuju tako lijepim i pametnim riječima, a onda – kad to treba u stvarnosti pokazati, nema ih nigdje. Danas su u Crkvi mnogima puna usta te nekakve „nove evangelizacije“, „prepoznavanja znakova vremena“... – a što to konkretno ima značiti? – to k'o da nitko pravo ne zna! Sve su češći i pozivi na izlazak na „periferiju“, o kojoj i papa Franjo govori. Uz rock glazbu, koju sam od djetinjstva slušao, i meni – i mom starijem bratu, ideja je bila da to što slušamo obučemo u jednu ljepšu haljinu, da toj vrsti glazbe dadnemo drugi i drukčiji predznak. Ta ljepša haljina bila je poruka ljubavi i mira koja je trebala zamijeniti poruku nasilja i uništavanja. „Zašto ne svirati tako žestoko i pjevati o Isusu Kristu?“ – bilo je naše pitanje. Pri tome nam nikad nije padalo na pamet, kako bismo te i takve pjesme onda svirali u crkvi. Jer, zašto bi se na koncu konca svaka glazba morala svirati u crkvi. Pokazujem li ja svoju vjeru samo u crkvi? Ili, i onda kada iziđem kroz crkvena vrata, i onda trebam ostati čovjek vjere, koji će tu svoju pripadnost Kristu svjedočiti bez straha, svjedočiti je i glazbom. Na žalost, toliko je krštenih ljudi koji su ostali izvan crkve; nisu unišili unutra kroz crkvena vrata. Prema statistikama, u gradskim sredinama od 7 do 8 posto ljudi dolazi u crkvu; u seoskim je to

(Nastavak na str. 25)

(Nastavak sa str. 19)

negdje oko 15 posto. Što napraviti s tim ljudima, kako ih vratiti? Eto, to je za mene ta periferija, o kojoj govori i papa Franjo. To je zapravo i ta „nova evangelizacija“, posadašnjenje, „čitavanje znakova vremena“: trebam otvoriti vrata i izići van, uputiti se prema tim ljudima. Rock glazba treba biti udica na koju će se oni zakačiti. Ona mreža o kojoj Isus govori: *Bacite mrežu, budite ribari ljudi!* Jer još su tisuće, desetci tisuća koji su ostali s onu stranu crkvenih vrata. Mi trebamo izići iz crkve na ulice i pristupiti mladima koji ne dolaze na svetu misu. „Glasnici nade“ to čine rock glazbom, a tako bi trebalo činiti i sa svim ostalim! – ... i da ne ostane sve samo na predavanju, na izgovorenoj riječi.

Vjeruje li Bog u mene?

Živa zajednica: *Do Uskrsa se dolazi preko muke i smrti. Kako svakodnevno uspješno živjeti iz uskrsne nade?*

O. Anto Bobaš: Kako je u mom životu s glazbom koju slušam, tako je i s literaturom i filmovima, a tako i s prijateljima – to si u životu biram sâm. Onima koji mi u životu nešto znače ili slušateljima emisije kršćanskog rocka redovito se svakog ponedjeljka ujutro javim, pošaljem im mail najave za nadolazeću emisiju. Isto tako i za Božić, Uskrs, Novu godinu; kao i onda kad mi dođe, kad nešto pročitam ili napišem, pa me to dirne... – bez puno razmišljanja to onda pošaljem svima koje imam u svom mail-adresaru. Jednostavno, volim kad je riječ narativna, pripovjedačka; volim kad je i takva propovijed. Dok pripremam propovijed za svetu misu, sklopim oči i zamišljam si i kažem: *Da si ti dolje među narodom, je l' de da bi volio da ti to ovako netko kaže...* U Novogodišnjoj čestitici za godinu 2020., ovako sam napisao u mailu: *Prolazim sad neki dan u habitu, tu prema Katedrali, kad me netko od prolaznika onako usput upita: Ti vjeruješ u Boga? Zaustavim se da nešto reknem, da mu odgovorim, kad vidim – čovjek nije ni stao, nego samo produži dalje. Htio valjda malo provocirat'. I dok koračam tih još nekoliko koraka prema Katedrali, shvatim da bi bilo puno važnije tražit' odgovor na pitanje: Vjeruje li Bog u mene? Imao sam neke situacije u životu, kad mi je bilo važnije da taj Netko ima vjere u mene, da vidi da Ga neću razočarati – i da*

se ne trpam tamo kamo bi to drugi htjeli, kamo bi me ti drugi najradije zgurali... Ne, nego i u Crkvi – i izvan nje, truditi se uvijek slijediti Božji put. Naši životni putovi nek' se neprestano isprepliću s Božjim putom – u godini koja je evo počela! To i Tebi od srca želim... Evo, to mi se čini kao prikladan odgovor na gore postavljeno pitanje: Kako svakodnevno (uspješno) živjeti iz uskrsne nade? Uspješno il' manje uspješno, to nek' dragi Bog odluči; jer riječ „uspjeh“, ta riječ ne postoji u rječniku Božjem. Kad pogledamo na križ i na smrt našega Spasitelja, ne upitamo li se vrlo često i mi vjernici, a još više oni koji to nisu: Bože, ono s Tvojim Sinom na križu – je li to bilo „uspješno“?

Živa zajednica: *Još smo uvijek u vremenu krize uzrokovane Covidom. Rekli bismo da se nalazimo u vremenu koje je opterećeno raznim opasnostima, ali sve to može otvoriti i brojne mogućnosti?*

O. Anto Bobaš: Na ovu su temu u protekle dvije godine izgovorene mnoge riječi, napisani mnogi stručni članci, vođene velike rasprave za i protiv. Čak i među samim znanstvenicima, liječnicima, koji su za ovu temu puno kompetentniji od mene – i među njima je vrlo često dolazilo do neslaganja. Zato ja ne izlazim van s mišljenjem o ovoj „bolesnici“ i sa svime što nam je u protekle dvije godine s njom došlo. To držim za sebe. U svezi s ovim mene puno više proganja ono jedno pitanje: hoćemo li mi kršćani – vjernici iz ovoga izvući nekakav zaključak za naš život, za naše vjerničko zajedništvo? Hoće li naš hrvatski narod i cijeli svijet, za sebe izvući kakvu pouku? Hoćemo li zajedno nešto naučiti? Hoćemo li imalo biti bolji?

Živa zajednica: *Vaša poruka za kraj?*

O. Anto Bobaš: Glazbeni rock kritičari mnogih svjetskih časopisa došli su do pomalo neobičnog zaključka, nakon što su uspoređivali sve one vesele i vedre pjesmice iz 60.-tih godina prošloga stoljeća, kad su mnoge svjetske radio postaje vrtjele te nekadašnje dvominutne hitove; kažu da se danas broj tugaljivih pjesama i više nego udvostručio. Ovo je itekako prepoznatljivo, kad se pogledaju američke top liste i kad se pogledaju naslovi i sami tekstovi pjesama. Stanje duša slušatelja koji konzumiraju suvremenu glazbu, kao da je postalo drukčije, nego li je bilo u vrijeme studentskih nemirâ ž68., u vrijeme barikadâ. Baš kroz glazbu i stanje čovj-

ekove duše se itekako dobro pokazuje i oslikava. Ta ne kaže se zalud, da je glazba odraz vremena u kojem je nastala. Molski akordi, polagani ritmovi, oni sami po sebi nisu nikakav predznak tužnoga, melankoličnoga, ali veliki broj ljudi si to tako zamišlja. Sâm osjećaj žalosti, tuge, mogao bi se tumačiti kao jedna vrst poticaja da se i na melankoliju počne gledati s pozitivne strane i da se u njoj počne uživati. Njemački filozof Rüdiger Safranski prepoznaje kod današnjeg čovjeka jednu vrst potajne čežnje, pa kaže: *Kako je lijepo bilo vjerovati, ali to se danas (više) jednostavno ne može.* Zaborav Boga koji se dogodio kod suvremenog čovjeka, ne-potreba Boga, sve se to s puno energije očituje, pokazuje se i na glazbenom planu. Tuga, pomiješana sa sjećanjem i žaljenjem na onaj izgubljeni djetinji mladenački raj, sve to kad se pomiješa i spoji u suzvučje tužnih tonova, daje sliku i osjećaj sličan onom, u filmu „Gladijator“, u kojem ruka glavnog glumca – u više navrata – pokušava otvoriti vrata i prijeći prag onostranosti, a ta onostranost nije ništa drugo nego život, koji je živio u blizini onih koje je volio i koje je zvao svojima. Na taj i takav sjetan ugođaj za komadićem raja, na to nas podsjećaju i riječi Pape emeritusa Benedikta XVI., kada o nadi budućeg raja kaže ovako: *„Raj bi mogao izgledati onako, kako je izgledalo moje djetinjstvo, moja mladost; nadam se i vjerujem da ću se opet vratiti kući, kad dođem s drugog kraja svijeta.“* To s rajem i kako bi on mogao izgledati, o tom nas uči naš Učitelj Isus kad govori u Evanđelju po Ivanu: *„U kući Oca mojega ima mnogo stanova...“* (Iv 14,2). Uvijek kad pročitam ove riječi, potaknu me na razmišljanje i onda si mislim: kada tih stanova ima već toliko mnogo, zar se ne bi onda u jednome od njih mogao svirati i „Christian Rock“ i to na jednom koncertu koji neće imati kraja i koji će trajati svu vječnost; gdje će nastupiti svi oni rock bandovi, koje sam puštao sve ove godine u emisijama kršćanskog rocka i čije sam nosače zvuka slagao u svojoj glazbenoj arhivi. Eto, to je za kraj i moja poruka vama, poštovani čitatelji, da se jednom nađemo zajedno na tom vječnom koncertu, koji neće imati kraja. A do tada – zavirite koji put na moju web stranicu www.pateranto.com gdje ćete naći sve snimljeno, napisano, izrečeno, otpjevano – i da si skratite to vrijeme čekanja. Neka vas sve dobri Bog blagoslovi!

Razgovarao: Adolf Polegubić